

Školní vzdělávací program pro školní družinu

**při ZŠ a MŠ VRBOVÁ LHOTA
školní rok 2009/2010**

Název: Základní škola a Mateřská škola Vrbová Lhota
příspěvková organizace
Adresa: Poděbradská 22, Vrbová Lhota, 289 11 Pečky
Ředitel: Mgr. Vlastimil Procházka
Zástupkyně ředitele: Hana Sytařová
Telefon: 321 785636
Vychovatelka: Věra Růžičková

Charakteristika školní družiny

Školní družina je zařízení pro výchovu mimo vyučování a tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině, není pokračováním školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky. ŠD zajišťuje výchovný program, ve kterém je žák rozvíjen tělesně, rozumově, citově, sociálně. Podmínky provozu určuje vyhláška č.74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Hlavním úkolem i cílem se stávají zájmové činnosti v kroužcích, odpočinek a rekreace v době po vyučování, přizpůsobené věku žáků.

Činnost družiny je částečně omezena prostorovými podmínkami a přihlíží se také k různé délce pobytu žáků ve ŠD. Důraz se klade zejména na rozvoj kladných vztahů mezi žáky, umožňující rozvoj vlastní fantazie a iniciativy. Hlavní snahou práce ve ŠD je, aby se žákům v družině líbilo, aby se tu cítili dobře a chodili do ŠD rádi.

Činnost družiny zajišťuje vychovatelka a vedoucí zájmových kroužků.

Kromě pravidelného programu školní družiny, který je dán měsíčním plánem činností, organizujeme akce ve spolupráci se školou.

Konkrétní cíle vzdělávání

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci rozvíjejí v průběhu docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

a) Kompetence k učení

Rozvíjíme dětskou fantazii a tvořivost. Žák umí pracovat s obrazovými materiály a s textem v rozsahu svých znalostí. Přemýšlí o nich a tvořivě je využívá.

Učí se pomocí různých pomůcek, získané vědomosti dává do souvislosti a snaží se je uplatnit v praktickém životě.

b) Kompetence k řešení problému

Žák vnímá nejrůznější problémové situace, přemýšlí o nich, hledá vhodná řešení. Snaží se je řešit samostatně. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí. Porovnává správná a nesprávná řešení. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli.

c) Kompetence komunikativní

Žák dokáže vést dialog, vyjadřuje se srozumitelně. Dokáže sdělit své potřeby a názory. Rozumí obsahu písemných sdělení a dokáže se také písemně vyjádřit.

d) Kompetence sociální a personální

Žák umí pracovat ve skupině, podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve školní družině. Projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu. Poskytne druhému pomoc nebo o ni požádá. Ovládá a řídí své chování a jednání.

e) Kompetence občanské, činnostní a pracovní

Žák respektuje pravidla soužití, chrání své zdraví i zdraví ostatních, podílí se na ochraně životního prostředí. Zvládá základní pracovní dovednosti a snaží se je využít v praktickém životě. Započatou práci se snaží dokončit. Učí se ctít kulturní tradice, být tolerantní k identitě druhých.

f) Kompetence k naplnění volného času

Žák se učí orientovat ve smysluplném trávení volného času. Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic. Má své vyhraněné zájmy a záliby, umí říci ne nevhodným nabídkám.

Pravidla pro vnitřní hodnocení

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse s žáky na závěr jednotlivých činností, vychovatelkou i v průběhu činností. Měřítkem pro hodnocení činností je především zájem žáků účastnit se programu, jejich chuť podílet se na jeho vytváření.

Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program je vytvořen na školní rok 2009/2010.

Roční plán činností školní družiny je rozpracován na 4. roční období . Každé roční období pak na jednotlivé měsíce v roce.

Formy vzdělávání

Školní družina jako zařízení zájmového vzdělávání plní pravidelnou činnost, organizuje příležitostné akce a umožňuje žákům spontánní aktivity.

Dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání využívá následujících forem:

- **pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost** – každodenní činnost přihlášených žáků

- **příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost** – jedná se např. o přednášky, besedy, vystoupení, sportovní dny, návštěvy divadelních představení

- **individuální práce** – vytváření podmínek pro rozvoj nadání žáků – konzultace, řešení tematických úkolů, plnění domácích úkolů, příprava na vyučování

- **spontánní činnosti** – jsou zahrnuty do denního režimu ŠD (hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti, činnosti při pobytu venku)

- **osvětová činnost** – je realizována především v oblasti prevence sociálně-patologických jevů, ochrany zdraví a bezpečného chování v silničním provozu

Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět

a) Místo, kde žijeme

Náš domov, naše rodina.

Poznávání okolí školy a orientace v něm.

Zásady dopravní výchovy – bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách.

Rozšiřování znalosti o obci, důležitá místa v regionu, významné objekty, kulturní památky.

Poznávání okolní krajiny (procházky).

b) Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování ve škole i mimo ni . Projev tolerance, empatie, vzájemné úcty . Předcházení šikaně. Seznamují se se základními právy a povinnostmi. Dodržování pravidel stolování. Mediální výchova – povídání o tom, co jsme viděli v televizi, slyšeli v rozhlase.

c) Lidé a čas

Budování a vytváření správného režimu dne, vytváření pravidelných návyků.

Poznávání způsobu života v nejbližším okolí v toku času – jak se mění lidé, věci, budovy.

Vytváření základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity.

d) Rozmanitost přírody

Vytváření pozitivního vztahu k přírodě – vycházky, pobyty v přírodě.

Pozorování proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích – charakteristické znaky, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky.

Poznávání nejběžnějších druhů domácích a volně žijících zvířat a jejich základní životní podmínky.

Vytvářet podvědomí o důležitosti ochrany přírody a životního prostředí – chování k přírodě.

Didaktické hry s přírodními motivy, péče o pokojové rostliny.

Třídění odpadů – základy environmentální výchovy.

e) Člověk a jeho zdraví

Zaměření na pohybovou aktivitu v přírodě, na hřišti, správnou životosprávu a dodržování pitného režimu.

Získávat poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, předcházet úrazům. Umět vyhledat pomoc – volání na tísňové linky.

Dopravní výchova – pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Podněcujeme a motivujeme nejen talentované žáky, ale i žáky se speciálními potřebami.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu ukončování vzdělávání

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Žáci jsou přijímáni do ŠD na základě vyplnění zápisového lístku zákonným zástupcem. Zápisový lístek se vyplňuje vždy na každý školní rok. Předčasné ukončení zájmového vzdělávání ve školní družině musí být opět sděleno písemně zákonným zástupcem žáka. V případě soustavného a závažného porušování řádu ŠD, může ředitel školy žáka ze zájmového vzdělávání vyloučit.

Popis materiálních podmínek

Provozní doba ŠD - ranní 6,30 – 7,40 zajišťuje MŠ
odpolední 11,45 – 15,30

ŠD se naplňuje nejvýše do počtu 30 žáků, v současné době ji navštěvuje 25 žáků z 1. – 5. ročníku.

ŠD ke své činnosti využívá hernu, počítačovou a výtvarnou učebnu, školní zahradu, hřiště.

Pro relaxaci žáků máme místnost vybavenou pouze kobercem.

Ve vybavení ŠD jsou hry, stavebnice, hračky, audio technika, materiál pro zájmovou činnost, časopisy, knihy. Vybavení ŠD je průběžně doplňováno.

Zařízení a vybavení splňuje estetická kritéria a odpovídá výškovým proporcím žáků.

Výzdoba prostor je mobilní, využívá výsledky tvořivosti žáků, výzdoba je obměňována, sleduje práce žáků v ročních obdobích i dle další inspirace.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně v budově školy. Dodržujeme pitný režim – žáci mají k dispozici denně čaj, sirup.

Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání je zajišťováno pedagogickými pracovníky. Všichni pedagogičtí pracovníci rozšiřují spektrum svých vědomostí a dovedností samostudiem a účastí v odborných seminářích akreditovaných MŠMT.

Vychovatelka rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky.

Popis ekonomických podmínek

Výše úplaty za ŠD je stanovena předem na celý školní rok.

Úplata může být snížena nebo prominuta

- a) žákovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který pobírá zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba
- b) žákovi, pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena, pokud skutečnosti uvedené v písmenu a) a vyplácení příspěvku uvedeného v písmenu b) prokáže řediteli

Pokud za žáka není zaplacen poplatek, může ředitel školy rozhodnout o případném vyloučení žáka ze ŠD.

školní družina – 60,-Kč/měsíc
zájmové kroužky – 200,-Kč/rok

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Ochrana zdraví a bezpečnost žáků je hlavním úkolem školní družiny. Povinností každého žáka je chránit zdraví své i svých spolužáků. Každý dbá na vlastní hygienu.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- stravovací návyky a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – odpovídající teplo, světlo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost nábytku, hygienické vybavení prostorů
- upřednostňovat pobyt venku
- ochrana žáků před úrazy
- bezpečnost silničního provozu
- dostupnost prostředků první pomoci, telefonních kontaktů, praktická dovednost poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, spolupráce a pomoc druhému
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení- respekt k individualitě žáka
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast žáků na životě školní družiny, plánování činností
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny

Zveřejnění školního vzdělávacího programu

ŠVP je zveřejněn na nástěnce ve ŠD a je přístupný k nahlížení.